ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

«ΜΙΑ ΣΥΝΤΟΜΗ ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΑΠΟ ΤΟ ΛΙΜΑΝΙ ΤΗΣ ΧΙΟΥ ΕΝΤΟΣ ΤΟΥ ΚΑΣΤΡΟΥ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ»

ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΕΣ : ΖΑΝΝΙΚΟΥ ΔΕΣΠΟΙΝΑ_5789
ΜΑΛΑΙΝΟΥ ΠΟΛΥΤΟΥΛΑ_5830

ΕΠΟΠΤΕΥΟΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ : ΡΟΥΜΠΙΕΝ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

ΠΑΤΡΑ , 29-06-2021

ΠΡΟΛΟΓΟΣ:

Η πτυχιακή εργασία αυτή έχει θέμα την ανάπλαση μιας σύντομης διαδρομής η οποία ξεκινάει από το λιμάνι της Χίου και συνεχίζει εντός του κάστρου της πόλης του νησιού. Η εργασία αποτελείται από τέσσερα μέρη. Στο πρώτο μέρος γίνεται η οριοθέτηση της περιοχής μελέτης του θέματός μας. Το δεύτερο μέρος είναι η ιστορική ανάλυση τόσο του κάστρου γενικά όσο και των χαρακτηριστικών αρχαιολογικών μνημείων που συναντάμε στην επιλεγμένη διαδρομή.
Στο τρίτος μέρος έχουμε την ανάλυση της υπάρχουσας κατάστασης και την ανάλυση των υπάρχοντών κτιρίων. Στο τέταρτο και τελευταίο μέρος είναι οι προτεινόμενες επεμβάσεις αποκατάστασης και οι προτάσεις νέων στοιχείων.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ:

Το κάστρο της Χίου αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα τμήματα του νησιού τόσο ιστορικά όσο και πολεοδομικά. Πολλά σπουδαία ιστορικά γεγονότα που διαδραματίστηκαν στο νησί σχετίζονται με το οχυρό αλλά και την περιτοιχισμένη πόλη, η οποία μέσα από ιστορικές πηγές φαίνεται να κατοικείται ήδη από τον 11^{ο} αιώνα. Κατά την διάρκεια της Λατινοκρατίας ήταν το διοικητικό , εμπορικό αλλά και κοινωνικό κέντρο του νησιού . Παρ‘ όλα αυτά κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας όπου κατοικείται από Τούρκους και Εβραίους, ξεκίνησε η υποβάθμισή του . Μετά την απελευθέρωση από τους Τούρκος το 1912 αλλά και την Μικρασιατική καταστροφή το 1922 πλέον κατοικείται από ντόπιους Έλληνες είτε από πρόσφυγες που κατέφτασαν από την Μ. Ασία. Στις μέρες μας το κάστρο είναι κατοικήσιμο και προκειμένου να αναδειχθεί γίνονται συνεχώς επανειλημμένες αναστηλωτικές εργασίες , όπως η αποκατάσταση της γέφυρας που οδηγεί στην Porta Maggiore, αποκατάσταση της ίδιας της πύλης “Porta Maggiore” , εργασίες ανάδειξης των τειχών , αποκατάσταση στο κτίριο των Ιουνστινιάνι , ανάπλαση στην κεντρική πλατεία του κάστρου. Με την πρόταση αυτή της ανάπλασης προσπαθούμε να αναδείξουμε μέσα από μία μικρή διαδρομή όσα περισσότερα από αυτά τα μνημεία μπορούμε και στον επισκέπτη να μείνει μια ευχάριστη εικόνα από το κάστρο.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- ΠΡΟΛΟΓΟΣ σελ.2
- ΠΕΡΙΛΗΨΗ σελ.2
- ΕΝΟΤΗΤΑ Α:
    - ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΕΛΕΤΗΣ σελ. 4,5
- ΕΝΟΤΗΤΑ Β:
    - ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΕΡΙΟΧΗΣ σελ. 6,7
- ΕΝΟΤΗΤΑ Γ:

  ΑΝΑΛΥΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ
    - Γ1: ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΚΤΙΡΙΩΝ σελ.8,9
    - Γ2: ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΤΙΡΙΩΝ σελ. 10-23
    - Γ3: ΑΝΑΠΤΥΓΜΑΤΑ ΟΨΕΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ σελ. 23-25
- ΕΝΟΤΗΤΑ Δ:

  ΠΡΟΤΑΣΗ ΕΠΕΜΒΑΣΕΩΝ
    - Δ1: ΑΡΧΕΣ ΕΠΕΜΒΑΣΕΩΝ σελ. 26
    - Δ2: ΕΠΕΜΒΑΣΕΙΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ σελ. 26,27
    - Δ3: ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΝΕΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ σελ. 28,29
    - Δ4: ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΤΑΣΗΣ σελ.29,30
    - Δ5 : ΘΕΤΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ σελ. 31
- ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ σελ. 31

ΕΝΟΤΗΤΑ Α :

ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΕΛΕΤΗΣ

Η περιοχή μελέτης, την οποία εξετάζουμε και αναλύουμε τα υφιστάμενα χαρακτηριστικά της, αφορά μία διαδρομή στην νότια πλευρά της περιμέτρου του Κάστρου της πόλης της Χίου. Είναι μία σύντομη διαδρομή 125 μέτρων, η οποία ενώνει το κεντρικό λιμάνι με την κεντρική πύλη του Κάστρου "Porta Maggiore" και συμπεριλαμβάνει τμήματα των οδών Χίων Εθνομαρτύρων, Αγ. Γεωργίου Φρουρίου και Μπεν Ζαχαρίου.

Κατά τη διάρκεια αυτής της διαδρομής συναντάει κανείς κτίσματα τα οποία αποτελούν δείγματα της παραδοσιακής αρχιτεκτονικής του Κάστρου αλλά και δύο σημαντικά σημεία αναφοράς, τόσο για το Κάστρο όσο και για την πόλη της Χίου σε ευρύτερο επίπεδο, την πλατεία Φρουρίου και το Μουσείο Βυζαντινής Τέχνης.

Θα μπορούσαμε να περιγράψουμε τη διαδρομή ως εξής :

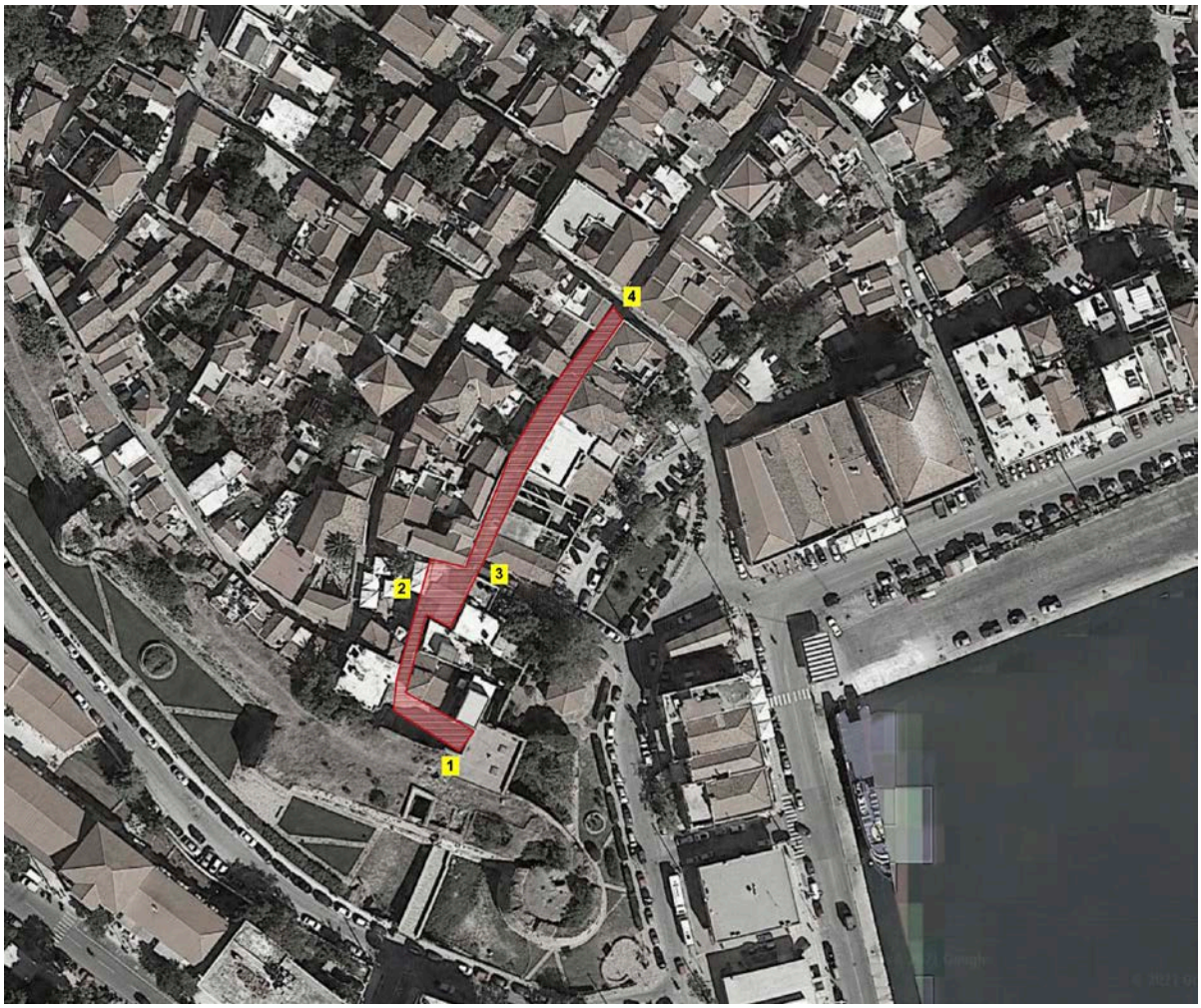

Χάρτης 1 : Περιοχή Μελέτης

Ξεκινάμε από το σημείο 4, το οποίο βρίσκεται σε πολύ κοντινή απόσταση από το λιμάνι, και συγκεκριμένα από την αποβάθρα αναμονής για τα καράβια που συνδέεουν το νησί με την πρωτεύουσα και άλλα κεντρικά λιμάνια της Χώρας.

Προχωράμε στην οδό Μπεν Ζαχαρίου και φτάνουμε στο σημείο 3, το οποίο αποτελεί εξίσου μία είσοδο – έξοδο από και προς το λιμάνι και την αποβάθρα αναμονής. Ταυτόχρονα εδώ βρισκόμαστε ήδη στην αρχή της Πλατείας Φρουρίου (σημείο 2), η οποία πέρα από την ιστορική της αξία, την οποία αναφέρουμε σε επόμενο κεφάλαιο της παρούσας εργασίας, σήμερα αποτελεί ένα χώρο συγκέντρωσης και αναψυχής, περιβαλλόμενη από καταστήματα εστίασης τα οποία διατηρούν το παραδοσιακό ύφος του Κάστρου σε ήρεμους ρυθμούς και δημιουργούν ένα ιδιαίτερο κλίμα για να ξαποστάσει κάποιος κατά τη διάρκεια της ημέρας αλλά και τις πρώτες βραδινές ώρες.

Στη συνέχεια βαδίζουμε το παλαιό λιθόστρωτο της οδού Χίων Εθνομαρτύρων και στην γωνία του συναντάμε το Μουσείο Βυζαντινής Τέχνης, γνωστό ως “Παλατάκι Ιουστινιάνη”.

Τέλος, ακριβώς απέναντι από το Μουσείο, τοποθετούμε το σημείο 1, στο οποίο βλέπουμε την κεντρική πύλη του Κάστρου της Χίου, γνωστή ως “Porta Maggiore”, την οποία αφού διασχίσουμε, μπορούμε να επιλέξουμε είτε να συνεχίσουμε την πορεία μας προς την κεντρική πλατεία της Χίου, είτε να επιστρέψουμε στο λιμάνι ακολουθώντας μία διαδρομή στην εξωτερική περίμετρο των τειχών του Κάστρου.

ΕΝΟΤΗΤΑ Β :

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΕΡΙΟΧΗΣ

Η ιστορία του κάστρου της πόλης της Χίου ξεκινάει από τον 11^{ο} αιώνα με τον Τούρκο πειρατή Τζαχά να κάνει επιδρομή στο νησί φέρνοντας τον στόλο του κάτω από τα τείχη του κάστρου. Έως και το 1346 έγιναν αρκετές επιδρομές και επιθέσεις κατά του νησιού από Γενουάτες στις προσπάθειές τους να του κάνουν κατάληψη και στην συνέχεια το 1431-1432 οι Βενετοί προσπάθησαν με αποτυχία να το καταλάβουν. Σημαντικό επίσης ιστορικό γεγονός είναι ο αγώνας των Γενουατών να αντιμετωπίσουν την Τουρκική απειλή αλλά και η αμαχητί κατάληψη του το 1566 από τους Τούρκους. Το 1694-1695 έγινε εκστρατεία και πρόσκαιρη κατάληψη του νησιού από τους Βενετούς και το 1821 η Ελληνική Επανάσταση. Ένα χρόνο μετά , το 1822 γίνεται καταστολή του επαναστατικού κινήματος, η μεγάλη Σφαγή καθώς και καταστροφές στο δομημένο περιβάλλον. Το 1881 γίνεται ο φονικός σεισμός των 7,3 ρίχτερ που είχε μεγάλη επιρροή καθώς εκτός από τους χιλιάδες νεκρούς που καταγράφηκαν υπήρξαν και τεράστιες υλικές ζημιές. Το 1922 το κάστρο «πλημμυρίζει» από πρόσφυγες της Μικρά Ασίας που εγκαθίστανται σε αυτό

Σε αυτό το σημείο αξίζει να σημειώσουμε κάποιες ιστορικές πληροφορίες για τα κεντρικά σημεία αναφοράς, τα οποία περιλαμβάνει η εξεταζόμενη διαδρομή, ώστε να αποκτήσουμε τουλάχιστον μία γενική εικόνα για το ιστορικό υπόβαθρο της περιοχής που διαπερνά η διαδρομή που εξετάζουμε.
Ξεκινώντας από την Porta Maggiore , την κύρια πύλη Νότια του κάστρου ,η οποία βρίσκεται πάνω από την τάφρο. Η έξοδός της οδηγούσε στην πλατεία Φόρου γνωστή σήμερα ως πλατεία Βουνακίου. Η είσοδός της γινόταν μέσω ξύλινης κρεμαστής γέφυράς , σίγουρα μέχρι τον 19^{ο} αιώνα και μέχρι και σήμερα μέσω πέτρινης τοξωτής γέφυρας. Η εξωτερική όψη της πύλης πήρε την

τελική της μορφή από τους βενετούς το 1694-1695. Από αυτούς κατασκευάστηκε το ανώτερο τμήμα της. Είναι διακοσμημένη με παραστάδες, γείσο και συμμετρικά πτερύγια . Πάνω της υπάρχει μια μεγάλη επιγραφή με το έμβλημα των Βενετών, το λιοντάρι του Αγίου Μάρκου , η οποία σφυροκοπήθηκε αργότερα από τους Τούρκους.
+

Στην συνέχεια της διαδρομής, αφού διασχίσουμε μια τριπλή διάταξη εισόδου, η οποία στεγάζεται με καμαροσκεπή στοά, συναντάμε το αναστηλωμένο «Παλατάκι» ή αλλιώς το κτίριο των Ιουνστινιάνι. Ήταν κατοικία του φρούραρχου των Ιουνστινιάνι. Είναι κτίσμα του 15^{ου} αιώνα , διώροφο με αμυντικό χαρακτήρα αρχικά , έπειτα όμως μετατράπηκε σε τριώροφο . Μετά την αναστήλωση του από την Αρχαιολογική υπηρεσία στεγάζει συλλογή με εκθέματα από τα Βυζαντινά και Μεσαιωνικά χρόνια.

Λίγο βορειότερα και πάνω στην πλατεία του κάστρου βρίσκεται το τουρκικό νεκροταφείο, στο οποίο μέσα στο διάστημα 1822-1890 έχουν ενταφιασθεί σημαντικοί Τούρκοι όπως ο Καρά-Αλή και ο Καπετάν Πασάς ,ο οποίος σκοτώθηκε στην πυρπόληση της ναυαρχίδας του από τον Κων/νο Κανάρη το 1822. Τα επιτύμβια του κοιμητηρίου ανήκουν στον ύστερο Τουρκικό μπαρόκ αλλά ταυτόχρονα είναι επηρεασμένα από σύγχρονη Ελληνική λαϊκή διακοσμητική.

ΕΝΟΤΗΤΑ Γ :

ΑΝΑΛΥΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ

Κατά τη διάρκεια της μελέτης μας επισκεφτήκαμε πολλές φορές την περιοχή, φωτογραφήσαμε τα κτίρια, καταγράψαμε τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του κάθενος και αποτυπώσαμε τις όψεις των δύο πλευρών της διαδρομής σε δύο ενιαία σχέδια, ένα για την κάθε πλευρά.

Γ.1 : ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΚΤΙΡΙΩΝ

Όσον αφορά την καταγραφή των συγκεκριμένων χαρακτηριστικών του κάθε κτίσματος, επιλέξαμε σε συγκεντρωτικό επίπεδο να παρουσιάσουμε τις Χρήσεις και τα Υλικά των κτιρίων, σημειώνοντας τα με διαφορετικά χρώματα πάνω στους χάρτες της περιοχής.

Στον Χάρτη 2 που ακολουθεί παρουσιάζουμε αρχικά την καταγραφή των χρήσεων των κτιρίων, οι οποίες είναι κυρίως Κατοικία, Εστίαση, Εμπορικό Κατάστημα και Κέντρο Κοινότητας. Ωστόσο σε πολλά κτίρια συναντάμε περισσότερες από μία χρήσεις. Σύνηθες παράδειγμα είναι η χρήση εστίασης στο ισόγειο με χρήση κατοικίας στον α' όροφο στα κτίσματα της Πλατείας Φρουρίου, η οποία όπως αναφέραμε προηγουμένως περιβάλλεται από καφέ και εστιατόρια.

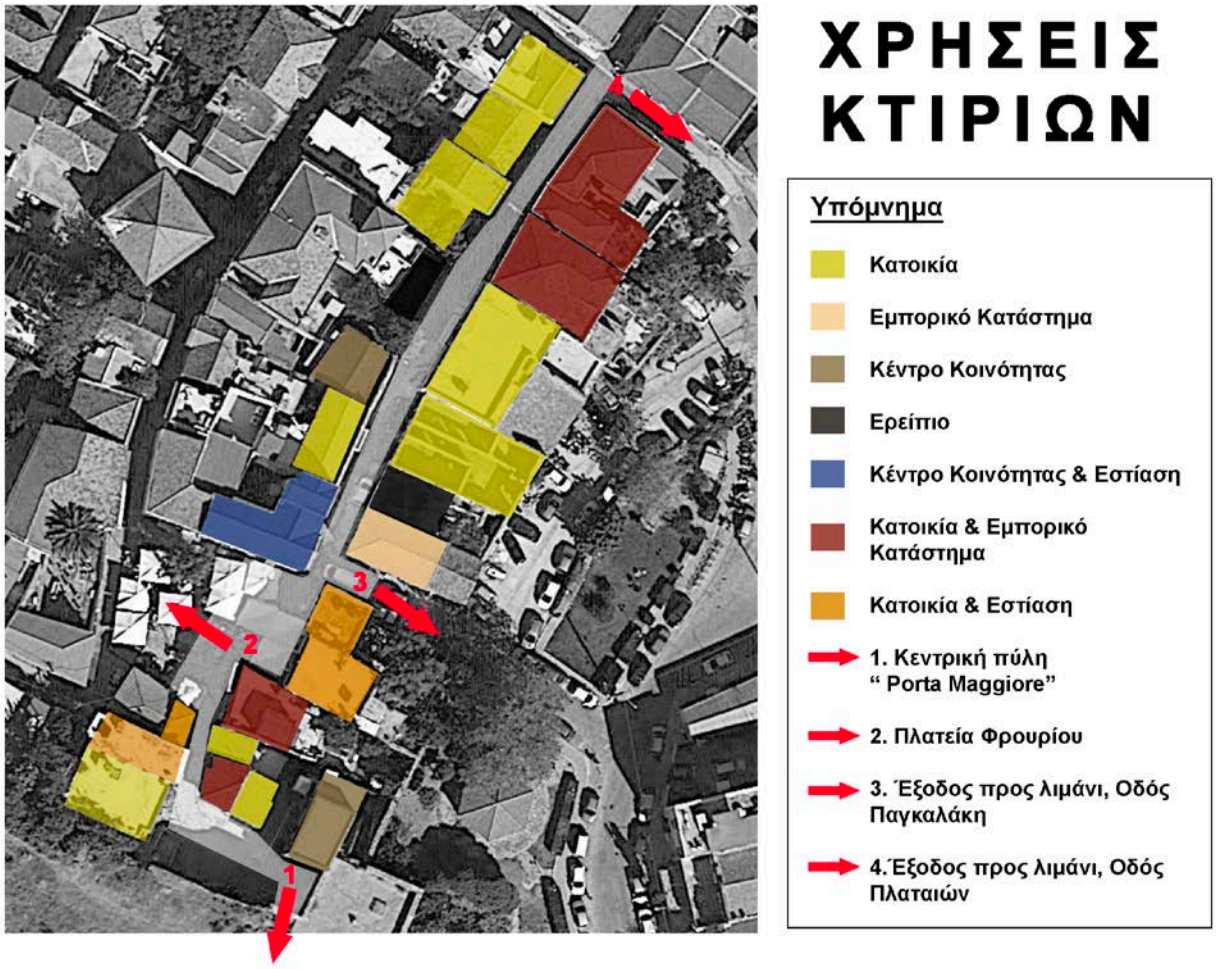

Χάρτης 2 : Χρήσεις κτιρίων

Στη συνέχεια στον Χάρτη 3 έχουμε σημειώσει το υλικό κατασκευής των κτιρίων, όπου παρατηρούμε ότι κυριαρχεί η λίθινη κατασκευή. Σε αρκετές περιπτώσεις συναντάμε λίθινα διώροφα κτίρια τα οποία έχουν ενισχυθεί με οπλισμένο σκυρόδεμα ή λίθινα ισόγεια στα οποία έχει γίνει προσθήκη ορόφου από οπλισμένο σκυρόδεμα. Μεμονωμένα συναντάμε δύο περιπτώσεις κτιρίων τα οποία αποτελούν εξ ολοκλήρου κατασκευές από οπλισμένο σκυρόδεμα.

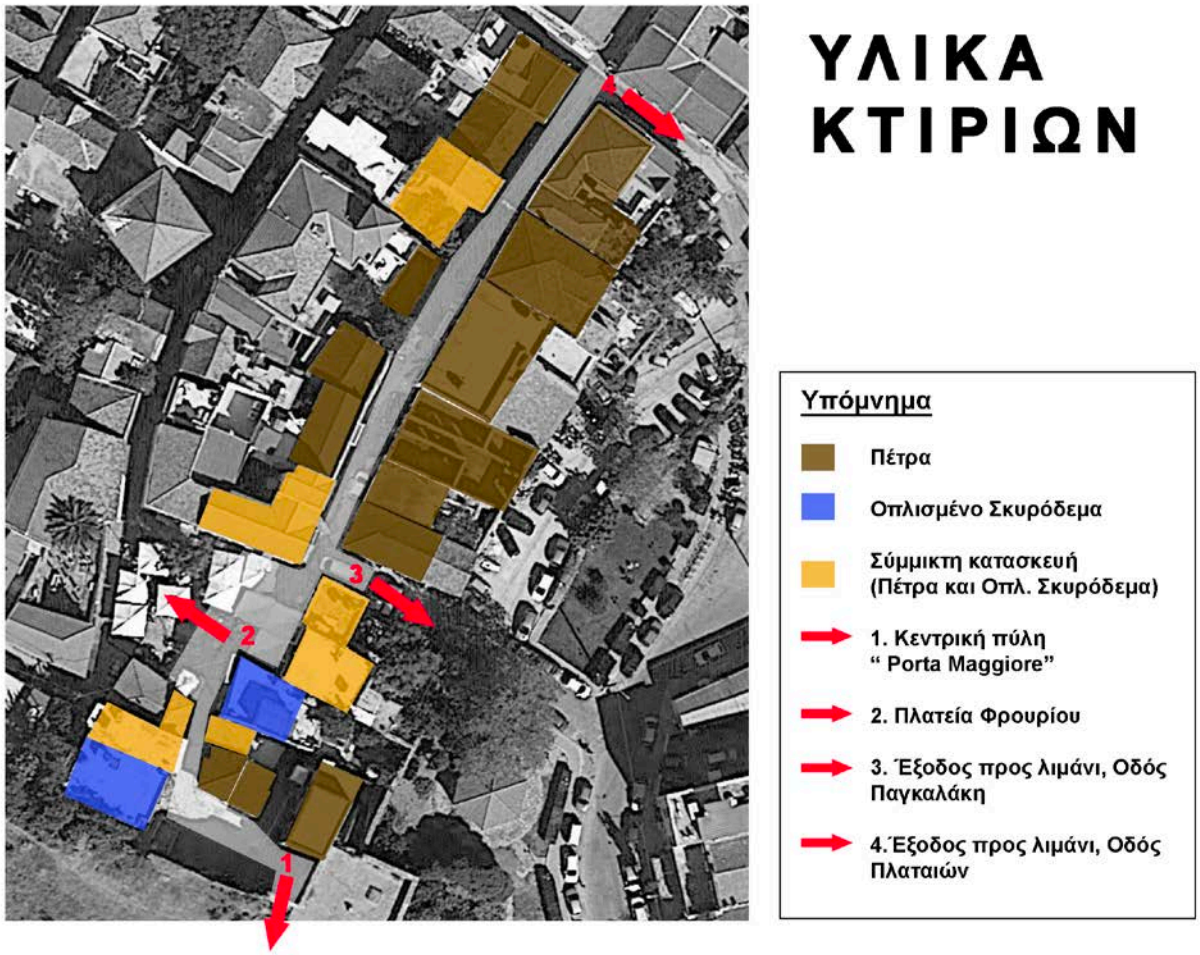

Χάρτης 3 : Υλικά κτιρίων

Γ.2 : ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΤΙΡΙΩΝ

Σε αυτό το σημείο παρουσιάζουμε την αναλυτική περιγραφή κάθε κτιρίου που συναντάμε κατά τη διάρκεια της διαδρομής που εξετάζουμε καθώς και μία ενδεικτική φωτογραφία από το καθένα στην υφιστάμενη κατάσταση του.

Η αρίθμηση των κτιρίων έχει γίνει κατά σειρά. Στη Βορειοδυτική πλευρά ξεκινάμε από το Κτίριο 1 στο νοτιότερο τμήμα της και καταλήγουμε στο Κτίριο 10 στο βορειότερο τμήμα της. Συνεχίζουμε στη Νοτιοανατολική πλευρά επιστρέφοντας την αρίθμηση στο νοτιότερο τμήμα της με το Κτίριο 11 και ολοκληρώνουμε στο Κτίριο 22 στο βορειότερο τμήμα της. Η αρίθμηση και η συνέχεια των κτιρίων γίνεται καλύτερα αντιληπτή στα αναπτύγματα των όψεων που ακολουθούν μετά την αναλυτική περιγραφή.

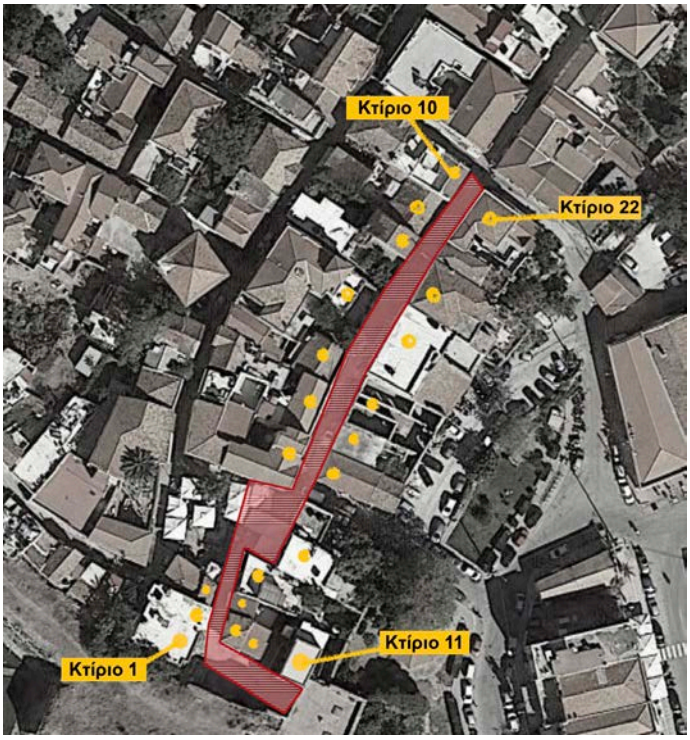

<u>Βορειοδυτική πλευρά</u>

Κτίριο 1
Θέση : Οδός Χίων Εθνομαρτύρων , αρ. 9, Κάστρο Χίου

Το κτίριο 1 είναι διώροφο με δύο ανεξάρτητες κατοικίες, μία στο ισόγειο και μία στον α' όροφο. Έχει μία κύρια όψη στην οδό και βρίσκεται σε υποχώρηση σε σχέση με τη ρυμοτομική γραμμή καθώς ενδιάμεσα στο κτίριο και στον δρόμο, υπάρχει η αυλή με τον κήπο και την σκάλα που οδηγεί στο διαμέρισμα του α' ορόφου. Στην κάλυψη του κτιρίου υπάρχει πλάκα δώματος και περιμετρικό στηθαίο. Τα παράθυρα του α' ορόφου έχουν ξύλινα κουφώματα και παντζούρια σε χρώμα σκούρο κόκκινο ενώ του ισογείου είναι ξύλινα σε χρώμα ανοιχτό καφέ. Οι πόρτες εισόδου είναι από σίδερο και τα χρώματα τους είναι ίδια με τα παντζούρια του κάθε ορόφου. Ο εξώστης του ορόφου, καθώς και η σκάλα που οδηγεί σε αυτόν, έχουν χτιστό στηθαίο σε χαμηλό ύψος το οποίο συμπληρώνεται με σιδερένιο κιγκλίδωμα σε χρώμα μαύρο. Παρομοίως έχει διαμορφωθεί και η περίφραξη της αυλής. Όσον αφορά τη διακόσμηση του κτιρίου υπάρχουν κορνίζες επένδυσης γκρι μαρμάρου στις εισόδους των κατοικιών. Το κτίριο αποτελεί κατασκευή από οπλισμένο σκυρόδεμα στον Φ.Ο. και τούβλο στις πληρώσεις. Αρχιτεκτονικά δεν παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον και θα λέγαμε ότι αποτελεί δείγμα αρχιτεκτονικής κατοικιών των δεκαετιών 1960-1970. Σε γενικές γραμμές θα λέγαμε ότι διατηρείται σε καλή κατάσταση και ως παρατυπίες θα σημειώναμε μία σημειακή φθορά που έχει στο σοβά του εξώστη και την έντονη αλλοίωση και φθορά που παρουσιάζει το επίχρισμα του τοίχου της περίφραξης.

Κτίριο 2
Θέση : Οδός Χίων Εθνομαρτύρων , αρ. 11, Κάστρο Χίου

Το κτίριο 2 είναι διώροφο με κατάστημα εστίασης στο ισόγειο και κατοικία στον α' όροφο. Έχει μία κύρια όψη στην οδό, η οποία τοποθετείται πάνω στην ρυμοτομική γραμμή. Στην κάλυψη του κτιρίου υπάρχει πλάκα δώματος σε προεξοχή. Η μπαλκονόπορτα και τα παντζούρια του α' ορόφου, καθώς και η πόρτα του ισογείου, είναι ξύλινα σε χρώμα ανοιχτό καφέ. Το ισόγειο παρουσιάζεται υψηλό σε σχέση με τον α' όροφο και το άνοιγμα της πόρτας είναι μεγάλο τόσο σε μήκος όσο και σε ύψος. Ο α' όροφος έχει εξώστη με μεταλλικό κιγκλίδωμα σε χρώμα παρόμοιο με τα κουφώματα. Το κτίριο δεν έχει διακοσμητικά στοιχεία. Αποτελεί λίθινη κατασκευή στο ισόγειο με προσθήκη ορόφου από οπλισμένο σκυρόδεμα στον Φ.Ο. και τούβλο στις πληρώσεις. Αρχιτεκτονικά δεν παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον αλλά εντάσσεται στην αρχιτεκτονική τυπολογία του κάστρου με μικρό μήκος και μεγάλο ύψος στις αναλογίες της όψης. Διατηρείται σε πολύ καλή κατάσταση και δεν υπάρχει κάποια αξιόλογη φθορά να σημειώσουμε.

Κτίριο 3
Θέση : Οδός Χίων Εθνομαρτύρων , αρ. 13, Κάστρο Χίου

Το κτίριο 3 είναι χαμηλή διώροφη κατοικία, όπου πλέον χρησιμοποιείται ως αποθήκη και βοηθητικός χώρος για το διπλανό κατάστημα. Έχει μία κύρια όψη στην οδό που εξετάζουμε και μία στην πλατεία Φρουρίου. Βρίσκεται πάνω στη ρυμοτομική γραμμή του δρόμου. Στην επικάλυψη του υπάρχει στέγη μικρής κλίσης με κεραμίδια. Τα παράθυρα του α' ορόφου έχουν κουφώματα σε λευκό χρώμα και παντζούρια σε χρώμα μπορντό. Οι πόρτες του ισογείου είναι σιδερένιες σε χρώμα ανοιχτό καφέ και τα παράθυρα του ισογείου είναι ξύλινα στο ίδιο χρώμα. Το επίχρισμα του κτιρίου είναι ανάγλυφο, τύπου ρελιέφ, χωρίς άλλα διακοσμητικά στοιχεία. Η κατασκευή του κτιρίου είναι πιθανόν λίθινη με ενισχύσεις από οπλισμένο σκυρόδεμα για την κατασκευή του α' ορόφου. Αρχιτεκτονικά παρουσιάζει ενδιαφέρον ως λαϊκή αρχιτεκτονική των δεκαετιών του 1930-1940 και εντάσσεται στην αρχιτεκτονική τυπολογία του κάστρου. Διατηρείται σε μέτρια κατάσταση με σημαντικές φθορές στα παράθυρα του α' ορόφου και σε διάφορα σημεία του εξωτερικού επιχρίσματος.

Κτίριο 4
Θέση: Οδός Μπεν Ζαχαρίου , αρ. 1, Κάστρο Χίου

Το κτίριο 4 είναι τριώροφο και αποτελεί ένα από τα ιστορικά κτίρια της πλατείας Φρουρίου. Η αρχική κατασκευή του ισογείου τοποθετείται στα τέλη του 19ου αιώνα και σταδιακά έχουν προστεθεί τα τμήματα των ορόφων. Αρχικά αποτελούσε ιδιωτική κατοικία ενώ έχει γίνει γνωστό με τη λειτουργία του ως ξενοδοχείο από το 1928 και για κάποιες δεκαετίες στη συνέχεια. Τα τελευταία χρόνια έγινε αναπαλαίωση του κτιρίου από το Δήμο Χίου διατηρώντας τα χαρακτηριστικά των όψεων στην πρωταρχική τους μορφή. Σήμερα το ισόγειο χρησιμοποιείται ως κατάστημα εστίασης και οι όροφοι χρησιμοποιούνται για δραστηριότητες τοπικού πολιτιστικού συλλόγου. Έχει μία κύρια όψη στην οδό που εξετάζουμε και μία στην πλατεία Φρουρίου. Στην κάλυψη του υπάρχουν στέγες από κεραμίδια. Τα κουφώματα του είναι όλα ξύλινα σε χρώμα γαλάζιο και ιδιαίτερο ενδιαφέρουν παρουσιάζουν τα μεγάλα τοξωτά ανοίγματα του ισογείου. Ο α' όροφος έχει κλειστό έρκερ ξύλινης κατασκευής. Ως διακόσμηση του κτιρίου θα μπορούσαμε να αναφέρουμε την εμφανή λιθοδομή μεταξύ των ανοιγμάτων στο ισόγειο. Η κατασκευή του κτιρίου είναι λίθινη στο ισόγειο και σε μεγάλο μέρος του α' ορόφου, ενώ υπάρχουν ενισχύσεις και προσθήκες από οπλισμένο σκυρόδεμα. Διατηρείται σε πολύ καλή κατάσταση με ελάχιστες φθορές στο χρώμα των κουφωμάτων και στα εξωτερικά επιχρίσματα.

Κτίριο 5
Θέση: Οδός Μπεν Ζαχαρίου, αρ. 3, Κάστρο Χίου

Το κτίριο 5 είναι διώροφο με δύο κατοικίες, μία στο ισόγειο και μία στον α' όροφο, οι οποίες έχουν ανεξάρτητες εισόδους στο επίπεδο του ισογείου. Έχει μία κύρια όψη, η οποία βρίσκεται πάνω στη ρυμοτομική γραμμή του δρόμου. Στην επικάλυψη του υπάρχει στέγη με κεραμίδια και χτιστό στηθαίο που την κρύβει από την πλευρά του δρόμου. Τα κουφώματα τόσο του ισογείου όσο και του ορόφου είναι ξύλινα σε χρώμα καφέ. Στον α' όροφο υπάρχει μικρός εξώστης με χτιστό χαμηλό στηθαίο, το οποίο συμπληρώνεται με χαμηλό κιγκλίδωμα σιδερένιο σε χρώμα καφέ. Ως διακοσμητικά στοιχεία μπορούμε να αναφέρουμε τις μαρμάρινες κορνίζες των εισόδων και το διακοσμητικό γείσο με κεραμίδι στην επίστεψη του α' ορόφου. Η κατασκευή του είναι λίθινη και χρονικά θα μπορούσαμε να την τοποθετήσουμε στις πρώτες δεκαετίες του 20ου αιώνα. Διατηρείται σε πολύ καλή κατάσταση με μικρές αλλοιώσεις στον εξωτερικό σοβά.

Κτίριο 6
Θέση: Οδός Μπεν Ζαχαρίου, αρ. 5, Κάστρο Χίου

Το κτίριο 6 αποτελείται από υπερυψωμένο ισόγειο και ημιυπόγειο. Χρησιμοποιείται ως κέντρο της τοπικής ενορίας Αγ. Γεωργίου Φρουρίου. Έχει μία κύρια όψη, η οποία βρίσκεται πάνω στη ρυμοτομική γραμμή του δρόμου. Στην επικάλυψη του υπάρχει στέγη με κεραμίδια και χτιστό στηθαίο που την κρύβει από την πλευρά του δρόμου. Τα κουφώματα του ισογείου είναι ξύλινα σε χρώμα σκούρο κόκκινο. Οι χαμηλές πόρτες προς το ημι-υπόγειο είναι ξύλινες χωρίς χρώμα. Στο πλάι του κτιρίου υπάρχει μικρός κήπος με πρόσβαση από το δρόμο μέσω μιας μεταλλικής πόρτας σε χρώμα μαύρο. Ως διακοσμητικά στοιχεία σημειώνουμε τις λευκές κορνίζες των παραθύρων και τα μικρά γείσα με κεραμίδι που σηματοδοτούν τα τρία ανοίγματα της όψης καθώς και το διακοσμητικό γείσο με κεραμίδι και τουβλάκια στην επίστεψη του ισογείου. Η κατασκευή του είναι λίθινη και αρχιτεκτονικά θα μπορούσαμε να το τοποθετήσουμε στις αρχές του 20ου αιώνα. Δεν παρουσιάζει κάποιο ιδιαίτερο αρχιτεκτονικό ενδιαφέρον. Διατηρείται σε πολύ καλή κατάσταση χωρίς να υπάρχει κάποια αξιόλογη φθορά να σημειώσουμε.

Κτίριο 7
Θέση: Οδός Μπεν Ζαχαρίου, αρ. 7, Κάστρο Χίου

Το κτίριο 7 είναι ισόγειο. Έχει μία κύρια όψη επί της ρυμοτομικής γραμμής του δρόμου που εξετάζουμε και μία ακόμα σε ένα χαρακτηριστικό στενό σοκάκι το οποίο το χωρίζει με το γειτονικό του κτίριο στον αρ. 9. Είναι ασκεπές και τα ανοίγματα του είναι χωρίς κουφώματα. Η κατασκευή του είναι λίθινη και η λιθοδομή είναι εμφανής σε όλο την έκταση της όψης. Δεν παρουσιάζει κάποιο ιδιαίτερο αρχιτεκτονικό ενδιαφέρον και δεν μπορεί να προσδιοριστεί η αρχική του χρήση. Βρίσκεται σε κακή κατάσταση (ερείπιο) με άγρια βλάστηση να ξεπροβάλλει από το εσωτερικό του. Η κατασκευή έχει σφραγιστεί πρόχειρα στα ανοίγματα της με μεταλλικά πλέγματα τα οποία σε διάφορα σημεία έχουν καταρρεύσει και κρέμονται με κίνδυνο να προκαλέσουν ατύχημα στη δημόσια κυκλοφορία πεζών και οχημάτων. Επιπλέον επικίνδυνο θα μπορούσε να χαρακτηριστεί το τελείωμα της λιθοδομής.

Κτίριο 8
Θέση : Οδός Μπεν Ζαχαρίου, αρ. 9, Κάστρο Χίου

Το κτίριο 8 είναι διώροφο και μεγάλο μέρος της όψης του καταλαμβάνει η περίφραξη του κήπου του. Έχει μία κύρια όψη επί της οδού. Αποτελεί κατοικία η οποία δεν χρησιμοποιείται. Στην επικάλυψη του υπάρχει στέγη με κεραμίδια και χτιστό στηθαίο που την κρύβει από την πλευρά του δρόμου. Τα κουφώματα του ισογείου και του α' ορόφου είναι ξύλινα σε χρώμα καφέ. Η πόρτα του κήπου είναι σιδερένια σε χρώμα καφέ. Στον α' όροφο έχει εξώστη με μεταλλικό κιγκλίδωμα σε χρώμα καφέ και άσπρο. Ως διακοσμητικό στοιχείο μπορούμε να αναφέρουμε το διακοσμητικό γείσο με κεραμίδια στην επίστεψη του α' ορόφου. Η κατασκευή του είναι λίθινη στο ισόγειο και ο α' όροφος αποτελεί προσθήκη με οπλισμένο σκυρόδεμα στον Φ.Ο. και τούβλο στις πληρώσεις. Δεν αποτελεί κάποιο ενδιαφέρον αρχιτεκτονικά και θα μπορούσαμε να το τοποθετήσουμε χρονικά μέσα στις δεκαετίες 1950 - 1960. Διατηρείται σε κακή κατάσταση με πολλές φθορές στα εξωτερικά επιχρίσματα, στην πλάκα του εξώστη, στο μεταλλικό κιγκλίδωμα του εξώστη και στην πόρτα του κήπου. Αξίζει να σημειώσουμε εδώ ότι ο εξώστης και το μεταλλικό κιγκλίδωμα καθίστανται επικίνδυνα για τη δημόσια κυκλοφορία της οδού.

Κτίριο 9
Θέση : Οδός Μπεν Ζαχαρίου, αρ. 11, Κάστρο Χίου

Το κτίριο 9 είναι ισόγειο με μία κύρια όψη επί της ρυμοτομικής γραμμής του δρόμου. Αποτελείται από μία κατοικία με βοηθητικό χώρο. Στην επικάλυψη του υπάρχει στέγη από κεραμίδια. Τα κουφώματα της κατοικίας είναι ξύλινα σε χρώμα καφέ ενώ υπάρχει και μία μικρή σιδερένια πόρτα σε χρώμα καφέ για την είσοδο στον βοηθητικό χώρο. Το ένα παράθυρο είναι σφραγισμένο με πρόχειρη κατασκευή από ξύλινη πρόχειρη κατασκευή με σανίδες. Ως διακοσμητικό στοιχείο σημειώνουμε μία κορνίζα από κεραμικά πλακάκια με γεωμετρικά σχήματα στο ένα παράθυρο. Η κατασκευή του είναι λίθινη. Αποτελεί δείγμα λαϊκής αρχιτεκτονικής και εντάσσεται στην αρχιτεκτονική τυπολογία του Κάστρου της Χίου ως παλαιά χαμηλή ισόγεια κατοικία. Διατηρείται σε κακή κατάσταση με πολλές φθορές στο εξωτερικό επίχρισμα, στην κεραμοσκεπή, στα κουφώματα του βοηθητικού χώρου και στον μικρό πρόβολο πάνω από την κύρια είσοδο της κατοικίας. Θα μπορούσαμε και εδώ να θεωρήσουμε επικίνδυνη τη σφράγιση του παραθύρου με τις ξύλινες σανίδες εφόσον μπορούν να καταρρεύσουν οποιαδήποτε στιγμή μαζί με τμήματα του σοβά.

Κτίριο 10
Θέση : Οδός Μπεν Ζαχαρίου, αρ. 13, Κάστρο Χίου

Το κτίριο 10 είναι διώροφο με μία κύρια όψη επί της οδού που εξετάζουμε και άλλη μία στην κάθετη της. Χρησιμοποιείται ως ενιαία διώροφη κατοικία. Τα κουφώματα των δύο επιπέδων είναι ξύλινα σε χρώμα ανοιχτό καφέ και παρατηρούμε ότι υπάρχει προστασία των παραθύρων του ισογείου με πλέγμα από σιδερόβεργες στο ίδιο χρώμα. Ο α' όροφος έχει εξώστη, ο οποίος στηρίζεται από μεταλλικά φουρούσια και έχει μεταλλικό κιγκλίδωμα, στο ίδιο χρώμα με τα κουφώματα. Η κάλυψη του κτιρίου είναι στέγη από κεραμίδια. Ως διακοσμητικά στοιχεία θα μπορούσαμε να σημειώσουμε τα φουρούσια και το κιγκλίδωμα του εξώστη. Η κατασκευή του είναι λίθινη. Αρχιτεκτονικά αποτελεί δείγμα παλαιάς κατοικίας οχυρωματικού χαρακτήρα με μικρά σφραγισμένα ανοίγματα στο ισόγειο και χρονικά θα μπορούσαμε να τοποθετήσουμε την αρχική κατασκευή του ισογείου στα τέλη του 19ου αιώνα. Διατηρείται σε μέτρια κατάσταση με φθορές κυρίως στον εξώστη αλλά και σε διάφορα σημεία των εξωτερικών επιχρισμάτων.

Νοτιοανατολική πλευρά

Κτίριο 11
Θέση : Οδός Χίων Εθνομαρτύρων , αρ. 2, Κάστρο Χίου

Το κτίριο 11 είναι το ιστορικό κτίριο "Παλατάκι Ιουστινιάνη" του οποίου η κατασκευή χρονικά τοποθετείται μεταξύ 15ου και 16ου αιώνα. Έχει πάρει το όνομα του από την οικογένεια Ιουστινιάνη, οι οποίοι ήλεγχαν το νησί της Χίου κατά τη Γενουατοκρατία και χρησιμοποιούσαν το εν λόγω κτίριο ως διοικητικό κέντρο. Είναι ένα διώροφο κτίριο το οποίο έχει κατασκευαστεί και τροποποιηθεί σταδιακά στο πέρασμα των αιώνων. Τελευταία αποκαταστάθηκε από την Αρχαιολογική Υπηρεσία μεταξύ 1980 – 1986. Σήμερα χρησιμοποιείται ως Μουσείο Βυζαντινής Τέχνης. Αποτελεί ιστορικό κτίριο – ορόσημο και είναι το πρώτο κτίριο που συναντάει κανείς καθώς εισέρχεται από την κεντρική πύλη του Κάστρου, την Porta Maggiore. Έχει μία κύρια όψη επί της οδού. Η αρχιτεκτονική του έχει σαφή οχυρωματικό χαρακτήρα με επιρροές από Βυζαντινή, Γενουατική και Οθωμανική αρχιτεκτονική που δηλώνονται στις επιμέρους λεπτομέρειες (ανοίγματα, αναλογίες κτιρίου) και δηλώνουν τις διαφορετικές φάσεις κατασκευής του κτίσματος. Τα κουφώματα του είναι ξύλινα, χωρίς χρώμα, και έχουν εξωτερικά προστασία με πλέγμα από σιδερόβεργες. Η κατασκευή του είναι λίθινη στο σύνολο της. Ως διακοσμητικά στοιχεία θα μπορούσαμε να αναφέρουμε το τύμπανο πάνω από τα δυο χαρακτηριστικά παράθυρα της όψης, το οποίο διαμορφώνεται με εναλλάξ λευκή και μωβ πέτρα. Χαρακτηριστικό είναι το ισόγειο του κτίσματος που δεν έχει κανένα άνοιγμα επί της οδού επιβεβαιώνοντας τον οχυρωματικό χαρακτηρισμό του κτιρίου. Η επικάλυψη του κτιρίου πραγματοποιείται με επίπεδο δώμα. Διατηρείται σε πολύ καλή κατάσταση χωρίς να έχουμε να σημειώσουμε κάποια παρατυπία ή φθορά.

Κτίριο 12
Θέση : Οδός Χίων Εθνομαρτύρων , αρ. 4, Κάστρο Χίου

Το κτίριο 12 είναι μία διώροφη κατοικία. Έχει μία κύρια όψη στην οδό επί της ρυμοτομικής γραμμής. Στην επικάλυψη του υπάρχει κεραμοσκεπή. Οι πόρτες και τα παράθυρα των δύο επιπέδων είναι ξύλινα, χωρίς χρώμα αλλά με σκούρο βερνίκι. Στον α' όροφο υπάρχει ξύλινος εξώστης, ο οποίος στηρίζεται σε σιδερένια φουρούσια και έχει σιδερένιο κιγκλίδωμα σε χρώμα μαύρο. Αυτά τα στοιχεία του εξώστη θα μπορούσαμε να σημειώσουμε και ως τα μοναδικά διακοσμητικά στοιχεία της όψης. Η κατασκευή του κτιρίου είναι λίθινη. Αρχιτεκτονικά παρουσιάζει ενδιαφέρον ως παλαιό κτίσμα με χαρακτηριστικά βυζαντινής κατοικίας καθώς αξίζει να σημειωθεί ότι συμβάλλει σε αυτόν τον χαρακτήρα και το έντονο ροζ χρώμα των εξωτερικών τοίχων. Διατηρείται σε πολύ καλή κατάσταση χωρίς να υπάρχει κάποια παρατυπία ή φθορά που αξίζει να σημειώσουμε.

Κτίριο 13
Θέση : Οδός Χίων Εθνομαρτύρων , αρ. 6-8, Κάστρο Χίου

Το κτίριο 13 είναι διώροφο με εμπορικό κατάστημα, που σήμερα δεν χρησιμοποιείται, στο ισόγειο και κατοικία στον α' όροφο. Έχει δύο κύριες όψεις καθώς βρίσκεται στη γωνία που κάνει η οδός Χίων Εθνομαρτύρων. Οι πόρτες και τα παράθυρα του ισογείου και του α’ ορόφου είναι ξύλινα σε χρώμα σκούρο καφέ. Στον όροφο υπάρχει ξύλινο κλειστό έρκερ με σιδερένια διαγώνια υποστήριξη στους τοίχους του ισογείου. Στην επικάλυψη του κτίσματος υπάρχει κεραμοσκεπή. Ως διακοσμητικά στοιχεία μπορούμε να αναφέρουμε τα τύμπανα των πορτών και των παραθύρων, εκ των οποίων το ένα είναι άνοιγμα με σταθερό γυαλί και σφράγισμα από πλέγμα σιδερόβεργων. Η κατασκευή είναι λίθινη και η λιθοδομή είναι εμφανής στο επίπεδο του ισογείου. Αρχιτεκτονικά παρουσιάζει ενδιαφέρον, ομοίως με το κτίριο 12, ως παλαιό κτίσμα με χαρακτηριστικά βυζαντινής κατοικίας. Διατηρείται σε αρκετά καλή κατάσταση με μικρές φθορές στο έρκερ και στις προεξοχές της στέγης στον όροφο.

Κτίριο 14
Θέση : Οδός Χίων Εθνομαρτύρων , αρ. 10, Κάστρο Χίου

Το κτίριο 14 είναι διώροφο με μία κύρια όψη επί της ρυμοτομικής γραμμής της οδού. Είναι ενιαία κατοικία με είσοδο στο ισόγειο. Τα κουφώματα του είναι ξύλινα σε χρώμα σκούρο πράσινο. Η επικάλυψη του είναι κεραμοσκεπή. Στον α' όροφο έχει κλειστό έρκερ. Δεν έχει διακοσμητικά στοιχεία. Αρχιτεκτονικά παρουσιάζει ενδιαφέρον ως παλαιά βυζαντινή κατοικία και εντάσσεται στην αρχιτεκτονική τυπολογία του κάστρου. Η κατασκευή είναι λίθινη με πιθανές ενισχύσεις οπλισμένου σκυροδέματος στον όροφο. Διατηρείται σε πολύ καλή κατάσταση χωρίς ιδιαίτερες φθορές.

Κτίριο 15
Θέση : Οδός Χίων Εθνομαρτύρων , αρ. 12, Κάστρο Χίου

Το κτίριο 15 είναι διώροφο με μία κύρια όψη επί της οδού και πλατείας Φρουρίου πλέον και μία πλαϊνή. Το ισόγειο χρησιμοποιείται ως εμπορικό κατάστημα με μεγάλο άνοιγμα με σιδερένια κουφώματα σε χρώμα ανοιχτό γκρι και ο όροφος χρησιμοποιείται ως κατοικία με είσοδο από το ισόγειο. Η πόρτα του ισογείου που οδηγεί στον όροφο είναι σιδερένια σε χρώμα καφέ και τα κουφώματα του ορόφου είναι ξύλινα σε χρώμα κόκκινο. Στον όροφο υπάρχει εξώστης με σιδερένιο κιγκλίδωμα σε χρώμα κόκκινο. Η επικάλυψη του κτιρίου γίνεται με πλάκα δώματος με περιμετρικό χτιστό στηθαίο. Δεν έχει διακοσμητικά στοιχεία. Διατηρείται σε μέτρια κατάσταση με αρκετά σημαντικές φθορές στις πλάκες του εξώστη και στις προεξοχές του δώματος, οι οποίες ενδεχομένως να μπορούσαν να χαρακτηριστούν επικίνδυνες για τη δημόσια κυκλοφορία. Επιπλέον σημειώνουμε φθορές και αλλοιώσεις στα εξωτερικά επιχρίσματα καθώς και την διακριτή «πολυφωνία» στους χρωματισμούς των τοίχων και των κουφωμάτων που καθιστούν τη συνολική όψη «παράταιρη».

Κτίριο 16
Θέση : Οδός Αγ. Γεωργίου Φρουρίου , αρ. 12, Κάστρο Χίου

Το κτίριο 16 είναι διώροφο με μεσοπάτωμα εντός του ισογείου. Έχει δύο κύριες όψεις, αυτή που είναι επί της οδού που εξετάζουμε και μία στην κάθετη της έξοδο προς το λιμάνι. Το ισόγειο χωρίζεται σε κατάστημα εστίασης και κατοικία ενώ ο α' όροφος χρησιμοποιείται εξ ολοκλήρου για κατοικία. Τα τοξωτά μεγάλα ανοίγματα του ισόγειου καταστήματος έχουν ξύλινα κουφώματα σε χρώμα κόκκινο, όπως και τα υπόλοιπα ανοίγματα του ισογείου της κατοικίας και τα ορθογώνια μικρότερα ανοίγματα του μεσοπατώματος. Στον όροφο τα κουφώματα είναι ξύλινα σε χρώμα ανοιχτό καφέ. Στον όροφο υπάρχει μικρός εξώστης με χτιστό στηθαίο με τμήμα μεταλλικού κιγκλιδώματος σε χρώμα καφέ. Επιπλέον υπάρχει προεξοχή του ορόφου σε σχέση με το ισόγειο στην αριστερή πλευρά του κτίσματος. Στο ισόγειο υπάρχει στο τμήμα του καταστήματος εμφανής λιθοδομή. Η επικάλυψη του κτιρίου πραγματοποιείται με πλάκα δώματος και περιμετρικό στηθαίο. Δεν έχει διακοσμητικά στοιχεία. Η κατασκευή είναι λίθινη στο ισόγειο και σε τμήμα του ορόφου, με πιθανές προσθήκες ή ενισχύεις από οπλισμένο σκυρόδεμα. Παρουσιάζει αρχιτεκτονικό ενδιαφέρον ως παλαιό κτίσμα, επιβλητικό με την όψη του επί της πλατείας και το υψηλό ανοιχτό ισόγειο με τα τοξωτά ανοίγματα. Το ισόγειο θα μπορούσε να τοποθετηθεί χρονικά προς τα τέλη του 19ου αιώνα και η προσθήκη του α' ορόφου σταδιακά στα μέσα του 20^{ου} αιώνα. Διατηρείται σε καλή κατάσταση με μικρές φθορές στα εξωτερικά επιχρίσματα του ορόφου.

Κτίριο 17
Θέση : Οδός Μπεν Ζαχαρίου, αρ. 2, Κάστρο Χίου

Το κτίριο 17 είναι ισόγειο με μία κύρια όψη επί της ρυμοτομικής γραμμής της οδού και μία στην κάθετη της, έξοδο προς το λιμάνι. Λειτουργεί ως εμπορικό κατάστημα και έχει μία διαφημιστική πινακίδα, παλαιά ξύλινη, η οποία δεν αποτελεί παρατυπία στον παραδοσιακό χαρακτήρα του Κάστρου. Η πόρτα είναι ξύλινη σε χρώμα σκούρο καφέ. Η επικάλυψη του κτιρίου γίνεται με κεραμοσκεπή. Δεν έχει διακοσμητικά στοιχεία. Η κατασκευή είναι λίθινη και η λιθοδομή είναι εμφανής. Αρχιτεκτονικά δεν παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον αλλά εντάσσεται στην αρχιτεκτονική τυπολογία του Κάστρου. Θα μπορούσε να τοποθετηθεί χρονικά στις πρώτες δεκαετίες του 20ου αιώνα και θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι αρχικά λειτουργούσε ως αποθήκη που εξυπηρετούσε τη λειτουργία του λιμανιού. Διατηρείται σε καλή κατάσταση χωρίς σημαντικές φθορές.

Κτίριο 18
Θέση : Οδός Μπεν Ζαχαρίου, αρ. 4, Κάστρο Χίου

Το κτίριο 18 είναι χαμηλό ισόγειο με μία όψη επί της οδού που εξετάζουμε. Λειτουργεί ως βοηθητικός χώρος με κύρια είσοδο από άλλη οδό. Τα ανοίγματα του δεν έχουν κουφώματα παρά μόνο σφράγισμα με κάθετες σιδερόβεργες. Η επικάλυψη του γίνεται με επίπεδο δώμα. Δεν έχει διακοσμητικά στοιχεία. Η κατασκευή είναι λίθινη και τοποθετείται χρονικά στα τέλη του 19ου αιώνα, ίσως και παλαιότερα. Θα μπορούσαμε και εδώ, όπως και στο προηγούμενο κτίριο, να θεωρήσουμε ότι αρχικά χρησιμοποιούταν ως αποθήκη για τη λειτουργία του λιμανιού. Διατηρείται σε μέτρια κατάσταση με αρκετές φθορές στα εξωτερικά επιχρίσματα και όπως γίνεται διακριτό μέσα από τα ανοίγματα, σημαντικές φθορές στον εσωτερικό χώρο.

Κτιριο 19
Θέση : Οδός Μπεν Ζαχαρίου, αρ. 6, Κάστρο Χίου

Το κτίριο 19 αποτελείται από δύο επιμέρους ισόγεια κτίρια, τα οποία ομοίως με τα κτίρια 17 και 18, χρησιμοποιούταν για τη λειτουργία του λιμανιού παλαιότερα, και μετά από πρόσφατη αποκατάσταση χρησιμοποιούνται ως κατοικίες. Το κτίριο έχει μία κύρια όψη στην οδό που εξετάζουμε. Τα κουφώματα των ανοιγμάτων του είναι ξύλινα σε χρώμα κόκκινο. Η επικάλυψη των δύο επιμέρους κτιρίων γίνεται με κεραμοσκεπή. Δεν έχει διακοσμητικά στοιχεία. Η κατασκευή του είναι λίθινη με εμφανή λιθοδομή στην όψη. Χρονικά θα το τοποθετούσαμε περί τα τέλη του 19^{ου} αιώνα και θα λέγαμε ότι αρχιτεκτονικά, όπως και τα δύο κτίρια που προηγήθηκαν αποτελεί αρχιτεκτονικό ενδιαφέρον ως δείγμα παλαιού κτίσματος που ήταν άμεσα συνυφασμένο λειτουργικά με τις εμπορικές δραστηριότητες του λιμανιού. Διατηρείται σε πολύ καλή κατάσταση χωρίς φθορές.

Κτίριο 20
Θέση : Οδός Μπεν Ζαχαρίου, αρ. 8, Κάστρο Χίου

Το κτίριο 20 είναι διώροφο, με κατοικία στο ισόγειο και στον α' όροφο και μία κύρια όψη επί της ρυμοτομικής γραμμής της οδού. Τα παράθυρα και οι πόρτες του α' ορόφου έχουν ξύλινα κουφώματα σε χρώμα σκούρο πράσινο και οι πόρτες του ισογείου είναι σιδερένιες στο ίδιο χρώμα. Ο α' όροφος έχει εξώστη με χτιστό στηθαίο το οποίο συμπληρώνεται από μεταλλικό κιγκλίδωμα σε χρώμα πράσινο. Επιπλέον στην γωνία του α' ορόφου σχηματίζεται «τζαμωτή», δηλαδή ένα δωμάτιο που περιμετρικά έχει σιδερένια τζαμαρία. Άλλο διακοσμητικό στοιχείο των όψεων που αξίζει να σημειώσουμε είναι τα τύμπανα πάνω από τις πόρτες του ισογείου, τα οποία είναι ανοιχτά και σφραγίζονται με περίτεχνο κάγκελο σε χρώμα σκούρο πράσινο. Το κτίριο επικαλύπτεται με κεραμοσκεπή η οποία περιμετρικά έχει χτιστό στηθαίο. Η κατασκευή του κτιρίου είναι λίθινη στο σύνολο της. Αρχιτεκτονικά παρουσιάζει ενδιαφέρον ως δείγμα αστικής κατοικίας, η οποία χρονικά τοποθετείται στις αρχές του 20^{ου} αιώνα. Διατηρείται σε καλή κατάσταση με ελάχιστες φθορές στο χρώμα των κουφωμάτων του ισογείου.

Κτίριο 21
Θέση : Οδός Μπεν Ζαχαρίου, αρ. 10, Κάστρο Χίου

Το κτίριο 21 είναι διώροφο με μία κύρια όψη επί της οδού. Στο ισόγειο έχει διαμορφωθεί χώρος βιοτεχνικής δραστηριότητας, που δεν χρησιμοποιείται, και στον α' όροφο κατοικία, με είσοδο εν μέσω κλιμακοστασίου από το ισόγειο, η οποία εξίσου είναι κενή. Στα ανοίγματα του ισογείου έχει μεταλλικά κουφώματα σε χρώμα σκούρο πράσινο και στον α' όροφο έχει ξύλινα κουφώματα στο ίδιο χρώμα. Στον α' όροφο υπάρχει εξώστης με μεταλλικό κιγκλίδωμα σε χρώμα σκούρο πράσινο, ο οποίος είναι κατασκευασμένος από οπλισμένο σκυρόδεμα. Η κατασκευή επικαλύπτεται από στέγη με κεραμίδια με περιμετρικό χτιστό στηθαίο. Ως διακοσμητικά στοιχεία μπορούμε να αναφέρουμε τις κορνίζες με τα γείσα στα ανοίγματα του α' ορόφου και το γείσο με διακοσμητικές «σταγόνες» στην επίστεψη του α' ορόφου. Αρχιτεκτονικά παρουσιάζει ενδιαφέρον με χαρακτηριστικά νεοκλασικού κτίσματος κατοικίας με κατάστημα στο ισόγειο, η οποία έχει χτιστεί ίσως μεταξύ 1920 -1930. Διατηρείται σε κακή κατάσταση με σημαντικές φθορές στον

εξώστη του α' ορόφου, ο οποίος χαρακτηρίζεται ετοιμόρροπος και επικίνδυνος για τη δημόσια κυκλοφορία της οδού, στο περιμετρικό στηθαίο της στέγης, στα εξωτερικά επιχρίσματα και τα κουφώματα των ανοιγμάτων.

Κτίριο 22
Θέση : Οδός Μπεν Ζαχαρίου, αρ 12, Κάστρο Χίου

Το κτίριο 22 είναι διώροφο με μία κύρια όψη στην οδό που εξετάζουμε και μία στην κάθετη της, έξοδο προς το λιμάνι. Το ισόγειο χρησιμοποιείται εν μέρει ως βοηθητικός χώρος και ο α' όροφος είναι κατοικία η οποία δεν χρησιμοποιείται. Τα κουφώματα του ισογείου στο ένα τμήμα του είναι μεταλλικά πράσινα και στο άλλο ξύλινα χωρίς χρώμα. Στον α' όροφο τα κουφώματα είναι ξύλινα σε χρώμα πράσινο. Η κατασκευή είναι λίθινη και επειδή οι εξωτερικές επιφάνειες είναι ανεπίχριστες μας δίνουν τη δυνατότητα να παρατηρήσουμε ότι το ισόγειο έχει κατασκευαστεί σε παλαιότερη χρονολογία, περί τα τέλη του 19^{ου} αιώνα, από ότι ο α' όροφος, μέσα στις πρώτες δεκαετίες του 20^{ου} αιώνα. Η κατασκευή επικαλύπτεται με κεραμοσκεπή. Η κατασκευή διατηρείται σε μέτρια εώς καλή κατάσταση με φθορές κυρίως στα κουφώματα του ισογείου αλλά και του α' ορόφου. Επιπλέον σημειώνουμε ότι επιβάλλεται, για λειτουργικούς και αισθητικούς λόγους, να προστεθεί επίχρισμα στις εξωτερικές επιφάνειες διότι πέρα από τις διαφορετικές λιθοδομές γίνονται διακριτές και οι ενισχύσεις από οπλισμένο σκυρόδεμα και η συνολική εικόνα του δεν εντάσσεται στο υπόλοιπο σύνολο των όψεων.

Γ.3 : ΑΝΑΠΤΥΓΜΑΤΑ ΟΨΕΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ

Αφού αναλύσαμε τα κτίρια και την υφιστάμενη κατάσταση τους, αποτυπώσαμε τις όψεις τους σε δισδιάστατο σχέδιο δημιουργώντας δύο ενιαία αναπτύγματα όψεων, ένα για τη βορειοδυτική πλευρά του δρόμου και ένα αντίστοιχο για την νοτιοανατολική.

Σε αυτά, όπως φαίνεται, έχουμε σημειώσει την συνολική κατάσταση του κάθε κτιρίου κατατάσσοντας τα στις εξής κατηγορίες :

1. Πολύ καλή κατάσταση
2. Καλή κατάσταση
3. Μέτρια Κατάσταση
4. Κακή Κατάσταση

Επιπλέον σημειώνουμε με ένα κόκκινο θαυμαστικό τα σημεία τα οποία χρήζουν άμεση αποκατάσταση αφού αφορούν φθορές οι οποίες αποτελούν κίνδυνο για τη δημόσια κυκλοφορία πεζών και οχημάτων. Τέτοιες φθορές, όπως προαναφέραμε, είναι συνήθως στοιχεία εξωστών, προβολών πλάκας δώματος ή διακοσμητικών στοιχείων τα οποία είναι έτοιμα προς κατάρρευση.

ΒΟΡΕΙΟΔΥΤΙΚΗ ΠΛΕΥΡΑ ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ: ΟΨΕΙΣ ΚΤΙΡΙΩΝ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΣΥΜΒΟΛΙΣΜΩΝ

1. ΠΟΛΥ ΚΑΛΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
2. ΚΑΛΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
3. ΜΕΤΡΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
4. ΚΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

● ΣΗΜΕΙΑΚΗ ΦΦΟΡΑ, ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΗ ΓΙΑ ΠΡΟΚΛΗΣΗ ΑΤΥΧΗΜΑΤΟΣ ΣΕ ΠΕΖΟΥΣ Ή ΟΧΗΜΑΤΑ

ΝΟΤΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΠΛΕΥΡΑ ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ: ΟΨΕΙΣ ΚΤΙΡΙΩΝ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΣΥΜΒΟΛΙΣΜΩΝ

- 1 ΠΟΛΥ ΚΑΛΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
- 2 ΚΑΛΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
- 3 ΜΕΤΡΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
- 4 ΚΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
- ΣΗΜΕΙΑΚΗ ΦΘΟΡΑ, ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΗ ΓΙΑ ΠΡΟΚΛΗΣΗ ΑΤΥΧΗΜΑΤΟΣ ΣΕ ΠΕΖΟΥΣ Η ΟΧΗΜΑΤΑ

ΕΝΟΤΗΤΑ Δ :

ΠΡΟΤΑΣΗ ΕΠΕΜΒΑΣΕΩΝ

Έχοντας ολοκληρώσει την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης της διαδρομής την οποία μελετάμε, καταλήξαμε στην πρόταση κάποιων επεμβάσεων οι οποίες έχουν σκοπό αφενός να αποκαταστήσουν τα υφιστάμενα σημεία που χαρακτηρίσαμε ως αρνητικά αλλά και να αναβαθμίσουν την περιοχή με την προσθήκη νέων στοιχείων.

Δ.1 ΑΡΧΕΣ ΕΠΕΜΒΑΣΕΩΝ

Θέτουμε ως βασική αρχή των επεμβάσεων την αποκατάσταση της γενικής εικόνας, προς τον επισκέπτη αλλά και τον καθημερινό διαβάτη, της διαδρομής που έχουμε επιλέξει και την αναβάθμιση αυτής συμβάλλοντας έτσι στη δημιουργία ενός καλύτερου αστικού χώρου, ο οποίος όπως έχουμε προαναφέρει συμπεριλαμβάνει σημεία αναφοράς της πόλης (Πλατεία Φρουρίου, Μουσείο Βυζαντινής Τέχνης κ.α.) αλλά και βρίσκεται σε ιδιαίτερα κοντινή απόσταση από το λιμάνι και την κεντρική πλατεία της πόλης και οφείλει να παρουσιάζεται με μία συνολικά θετική εικόνα, προσφέροντας μία ευχάριστη περιπατητική εμπειρία.

Δ.2 ΕΠΕΜΒΑΣΕΙΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

Προτείνουμε αρχικά τις επεμβάσεις αποκατάστασης των υφιστάμενων στοιχείων, οι οποίες χωρίζονται σε δύο κατηγορίες :

1. Αποκατάσταση των όψεων των κτιρίων
2. Αποκατάσταση της υπάρχουσας πλακόστρωσης
3. Αποκατάσταση υφιστάμενων πινακίδων πληροφοριών

Όσον αφορά την αποκατάσταση των όψεων των κτιρίων, φυσικά θέτουμε ως προταιρεότητα την αποκατάσταση των σημείων που θεωρούνται επικίνδυνα προς τη δημόσια κυκλοφορία πεζών και οχημάτων, όπως προαναφέραμε και σημειώσαμε αναλυτικά. Πέραν όμως αυτού, προτείνουμε και την αποκατάσταση των αισθητικών στοιχείων διάφορων όψεων, όπως έχουμε σημειώσει σε προηγούμενη ενότητα, που αποτελούν παρατυπίες ως προς το συνολικό παραδοσιακό χαρακτήρα του Κάστρου, με σκοπό να διαμορφωθεί μία ενιαία συνολική εικόνα η οποία θα προσδίδει τόσο την ιστορία όσο και την αρχιτεκτονική αξία του ιστορικού τμήματος της πόλης.

Σημεία φθοράς της υπάρχουσας πλακόστρωσης

Στη συνέχεια προτείνουμε την αποκατάσταση της υπάρχουσας πλακόστρωσης, με ιδιαίτερη προσοχή στα τμήματα τα οποία έχουν αρχαιολογική αξία λόγω της χρονολογίας τοποθέτησης τους. Σκοπός αυτής της διαδικασίας είναι να διαμορφωθεί μία διαδρομή άνετη για τον κάθε περιπατητή, με τις ιδιαίτερες ανάγκες που μπορεί να έχει ο καθένας, διατηρώντας ταυτόχρονα τα ιστορικά τεκμήρια και τον παραδοσιακό χαρακτήρα του Κάστρου. Τέλος, προτείνουμε την αντικατάσταση των υφιστάμενων πινακίδων με ιστορικές πληροφορίες για τα σημεία αναφοράς, την Πλατεία Φρουρίου και το Παλατάκι Ιουστινιάνη. Παρόλο που έχουν τοποθετηθεί σχετικά πρόσφατα, τα υλικά κατασκευής τους τις κάνουν ευάλωτες στις καιρικές συνθήκες με αποτέλσμα να έχουν υποστεί φθορά. Προτείνουμε λοιπόν επ' αυτού τη χρήση ανθεκτικότερων υλικών ή την τοποθέτηση τους σε σημεία περισσότερο προστατευμένα από τον ήλιο και τη βροχή.

Πινακίδα ιστορικών πληροφοριών στην Πλατεία Φρουρίου

Δ.3 ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΝΕΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

Πέρα από την αποκατάσταση των υφιστάμενων στοιχείων της περιοχής μελέτης, προτείνουμε την προσθήκη νέων στοιχείων, τα οποία έχουν σκοπό να αναβαθμίσουν τόσο την εικόνα όσο και την εμπειρία του περιπατητή που επιλέγει να διασχίσει τη διαδρομή αυτή. Σημειακά αναφέρουμε τα εξής:

1. Νέα πλακόστρωση σε τμήμα της οδού Μπ. Ζαχαρίου
2. Νέες πινακίδες κατεύθυνσης
3. Δημιουργία καθιστικού στην κεντρική πύλη

Αρχικά προτείνουμε την προσθήκη πλακόστρωσης στο εξεταζόμενο τμήμα της οδού Μπ. Ζαχαρίου (μεταξύ των δύο εισόδων από το λιμάνι) με σκοπό την επέκταση της διαδρομής για τους πεζούς και την αποκλεισμό της κυκλοφορίας οχημάτων σε αυτήν την περιοχή. Επιπλέον θεωρούμε ότι οι είσοδοι από το λιμάνι σε συνδυασμό με αυτήν την επέκταση της διαδρομής, η οποία διασχίζει την πλατεία Φρουρίου και καταλήγει στην Porta Maggiore, περιλαμβάνοντας όλα αυτά τα παραδοσιακά κτίσματα που έχουμε προαναφέρει, μπορούν να έλξουν τουρίστες, οι οποίοι βρίσκονται στην αποβάθρα αναμονής των πλοίων, και έχουν την ευκαιρία μέσω μίας σύντομης διαδρομής να κερδίσουν μία εικόνα από ένα ιστορικό χώρο της Χίου, το Κάστρο της πόλης.

Σε αυτή την πρόταση συμβάλλει και η προτεινόμενη τοποθέτηση νέων πινακίδων κατεύθυνσης, οι οποίες έχουν σκοπό να ενημερώσουν τους περιπατητές για τις κατευθύνσεις που μπορούν να ακολουθήσουν και αναλόγως να διαμορφώσουν τη διαδρομή τους, η οποία μπορεί να εξελιχθεί ως μία σύντομη κυκλική διαδρομή που ξεκινάει από το λιμάνι και επιστρέφει σε αυτό ή μία μεγαλύτερη, η οποία περιλαμβάνει περισσότερη ξενάγηση εντός του Κάστρου.

Τέλος, προτείνουμε την δημιουργία ενός δημόσιου καθιστικού στον ελεύθερο χώρο που υπάρχει απέναντι στο Παλατάκι Ιουστινιάνη και δίπλα στην Porta Maggiore. Πιο συγκεκριμένα δηλαδή, αναφερόμαστε στην τοποθέτηση καθισμάτων (παγκάκια) όπου επιτρέπουν στον περιπατητή να ξαποστάσει σε μία περιοχή, πιο ήσυχη από την Πλατεία Φρουρίου, στη δροσερή σκιά των μεγάλων τειχών του Κάστρου. Το ίδιο καθιστικό θα μπορούσε να χρησιμοποιείται και από τους επισκέπτες του Μουσείου ή απλώς να αποτελεί ένα σημείο στάσης για τους καθημερινούς διαβάτες της πόλης.

Δ.4 ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Η πρόταση επεμβάσεων μας, συμπεριλαμβανομένων των αποκαταστάσεων των υφιστάμενων στοιχείων και την προσθήκη νέων στοιχείων, απεικονίζεται στο σχεδιάγραμμα που ακολουθεί:

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΜΑ ΕΠΕΜΒΑΣΕΩΝ

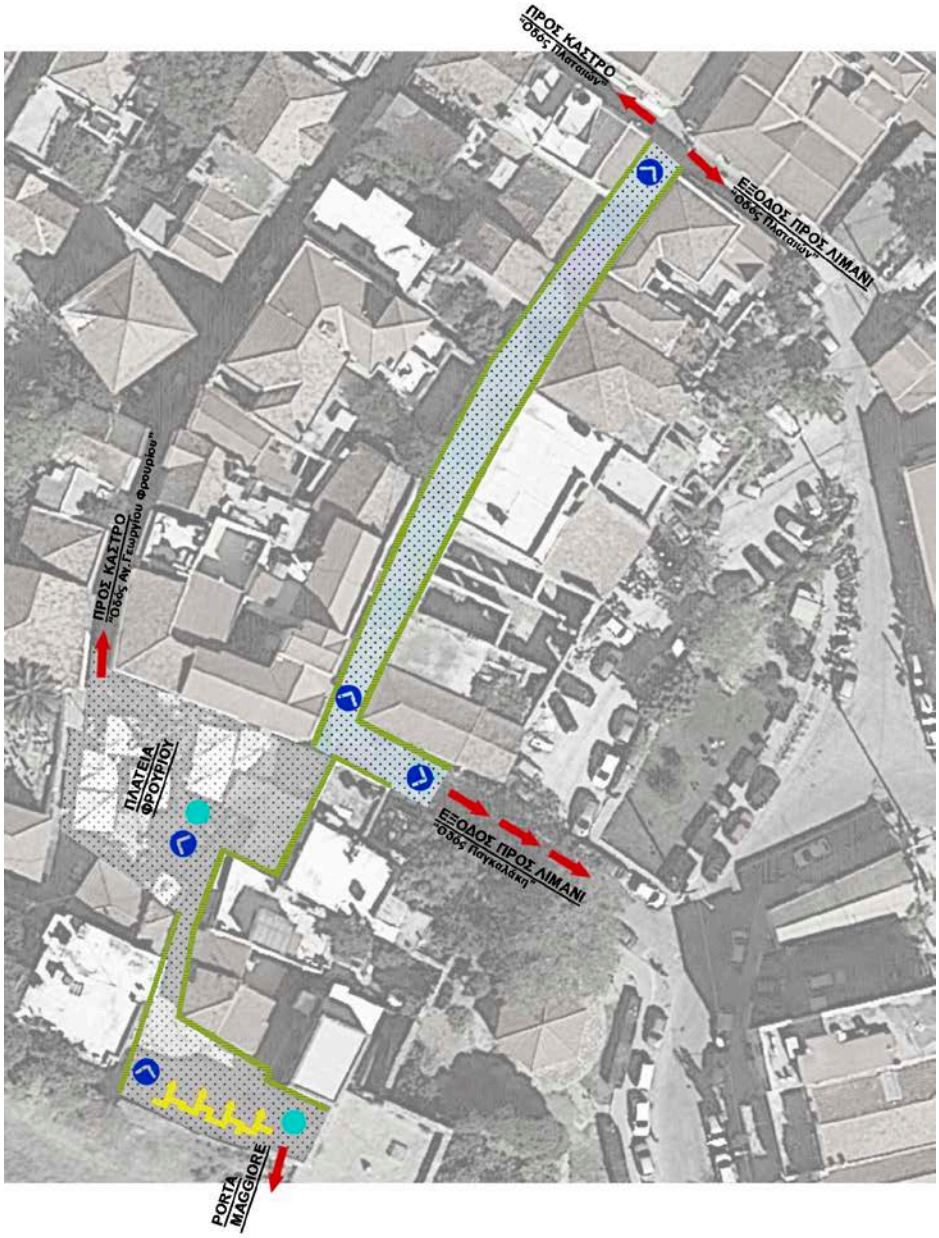

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

- ΝΕΑ ΠΛΑΚΟΣΤΡΩΣΗ
- ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΥΠΑΡΧΟΥΣΑΣ ΠΛΑΚΟΣΤΡΩΣΗΣ
- ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΟΨΕΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ
- ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΑΘΙΣΤΙΚΟΥ
- ΥΠΑΡΧΟΥΣΕΣ ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ
- ΝΕΕΣ ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

Δ.5 ΘΕΤΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΠΕΜΒΑΣΕΩΝ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Οι επεμβάσεις που προτείνουμε θα έχουν τα εξής θετικά αποτελέσματα:

- Εξάλειψη της επικινδυνότητας των κτιρίων ως προς τη δημόσια κυκλοφορία πεζών και οχημάτων
- Αναβάθμιση της συνολικής εικόνας της περιοχής και του αισθητικού συνόλου
- Αναβάθμιση της εμπειρίας του περιπατητή μέσα στο ιστορικό τμήμα του Κάστρου
- Προσέλκυση περισσότερων επισκεπτών από το λιμάνι για μία σύντομη διαδρομή εντός του Κάστρου
- Προσέλκυση ντόπιων κατοίκων ως προς την επιλογή τους για μία καθημερινή διαδρομή εντός της πόλης
- Αναβάθμιση του αστικού χώρου σε ευρύτερο επίπεδο
- Επίτευξη ενός ενιαίου συνόλου το οποίο διατηρεί την ιστορική του ταυτότητα
- Ανάδειξη του ιστορικού χαρακτήρα του Κάστρου τόσο μέσω της πληροφόρησης όσο και της βιωματικής εμπειρίας.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- «Το κάστρο της Χίου (ΔΙΓΛΩΣΣΗ ΕΚΔΟΣΗ) , Οι οχυρώσεις και η περιτοιχισμένη πόλη από τον Μεσαίωνα στις μέρες μας» , σελ. 15,17-18,53-55
- http://www.chioscastle.gr/?page_id=814